

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:

Dr. ENEA POPA

Redacția: Cal. Mihaileu Viteazul.

Administrația: Str. Gh. Coșbuc, 34.

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare săptămânal sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg 100 Lei

Pe jumătate an 50 Lei

Pe trei luni 25 Lei

Roadele desbinării

Abia trecuți peste multele alegeri din timpul din urmă e bine să cercetăm puțin ce s'a făcut în aceste alegeri, cum s'au făcut aceste alegeri, cum a lucrat un partid și altul, ca să tragem învățăminte prețioase pentru viitor.

Înainte de toate trebuie să constatăm, că dacă la noi în Ardeal se mai continuă sălbătăciile politice de partid, care în timpul din urmă ne-a sbruciat așa de mult și a deslănțuit atâtea patimi, atunci interesele noastre naționale ar suferi foarte mult și din suferințele și desbinările noastre ar trage cel mai mare folos minoritățile — unguri, sași, evrei etc. — cari au la spate un trecut de privilegii bogate, privilegii cari le-au asigurat o situație preponderantă (mai însemnată) asupra neamului românesc.

Pornind dela această constatare, trebuie să ajungem la convingerea nestrămutată, că aici în Ardeal — cel puțin pentru un timp mai îndelungat — trebuie să înceteze durerile și primejdioasele desbinări ale românilor în partide politice.

În alegerile abia trecute am putut constata lucruri dureroase și pline de primejdii pentru noi Români ardeleni, în special.

Partidul averescan, slab din cale afară aici în Ardeal — precum și în restul țării — ca să dea o lovitură partidului național (mai mult ca dl Goga să dea o lovitură dlui Maniu) a încheiat un pact rușinos cu partidul grofilor unguri (partidul maghiar e al grofilor nu al poporului maghiar), ca împreună cu acesta să lovească în partidul național, care, orice s'ar zice, este singurul partid la care țin Români ardeleni.

Dl Oct. Goga, veșnicul dușman al dlui Maniu și al partidului național, știa prea bine, că partidul național are rădăcini adânci în mijlocul poporului român din Ardeal, știa că Români ardeleni țin cu trup și suflet la partidul național și la conducătorii acestuia, știa că cu greu va putea rupe voturi românești pentru partidul bătrânului general Averescu și deaceia a născocit fel de fel de combinații ca să lovească în partidul național al cărui desființare o trâmbează de ani de zile.

Ca să nu se facă cu desăvârșire de rușine în Ardeal, dl Goga a născocit pactul cu minoritățile, pe cari le-a mobilizat împotriva Românilor ardeleni. Zic împotriva Românilor, căci felul cum s'au purtat minoritățile, — mai ales ungurii — pe unele locuri, ne-au făcut să întrezărim un fel de luptă națională între români și unguri. Ne-a

fost dat să vedem cum candidații averescani și unguri s'au bucurat în aceste alegeri de cele mai largi libertăți și de sprijinul întregului aparat al statului, pentru desăvârșita lor reușită. Administrație, Jandarmerie și pe unele locuri chiar și judecătorii au fost mobilizați în slujba averescano-grofilor maghiari spre a asupra populația românească ca să voteze listele averescano-maghiare.

În tot timpul luptei electorale nu s'a pomenit ca un candidat ungur la deputație sau senat să fie oprit de jandarmi, ca să vorbească cu populația ungurească sau să țină adunări. Li s'a permis să facă cea mai deșanțată propagandă pentru nația lor și s'au întâmplat cazuri că vorbitori de ai ungurilor, în tovărășia românilor averescani, au ridicat în slava cerului nația și cultura ungurească și au defăimat cultura românească și în special cultura vechiului regat. Ungurii și-au făcut, nu-i vorba, datoria față de nația lor, dar cum și-au făcut-o românii din tovărășia lor față de nația românească? Rău, de o mie de ori rău. Rău, fiindcă au închis ochii în fața sentimentalismului unguresc, iar pe românii din part. național i-au persecutat în chip și formă.

Românii din partidul național — în acest partid sunt numai români și listele noastre au fost curat românești — au fost tratați în luptele electorale ca niște răufăcători. Jandarmii îi urmăreau la tot pasul, nu li îngăduiau nici măcar să vorbească cu sătenii. Administrația, înhămată la carul partidului averescan și maghiar, le făcea tot felul de necazuri și le puneau bețe în roată; candidați și săteni au fost bătuiți și întemnițați, profesori universitari foarte distinși și pășnici s'au ales cu capetele sparte de loviturile bătăușilor dlui poet Goga și câte și mai câte ticăloșii nu s'au încrestat în aceste alegeri de subt oblăduirea poetului pătimirii noastre de ieri.

Am mai putut vedea, că cei mai hangoși și guralivi corteși ai averescanilor și maghiarilor au fost oameni cari sunt gata a se vindă tuturor guvernelor, au fost unii slujbași cari și pe vremea ungurească se pupau cu toți finanții unguri, au fost secretari cari pe vremuri erau exponenții ideii de stat unitar maghiar pe aceste plaiuri și pe cari oameni conștienți n'ar trebui să-i amestece în politică în comunele românești, au fost lași de toate spețele, cari pe vremuri grele juraseră credință nestrămutată fișpanului din Tg. Mureș ca să poată petrece în tihnă acasă, au fost, apoi, o întregă ceată

de oameni cari prin politică aleargă după foloase mai grase sau mai slăbuțe, dar aleargă.

Iată unde ne duc desbinările între frați! Până nu eram desbinați toți acești oameni nu se puteau ridica așa de ușor ca să zăpăcească lumea. Dacă am fi rămas strâns uniți în jurul partidului național toate aceste rele le-am fi putut înconjura.

Desbinarea politică a Ardealului trebuie să înceteze, pentru ca purtătorii de cuvânt ai diferitelor partide politice — recrutați de cele mai multe ori dintre oamenii cei mai slabi de înger — să amuțească pentru totdeauna.

Trebuie să ne unim cât mai cu-

rând, în interesul neamului românesc, sub steagul partidului național. Alegerile abia trecute peste noi ne-au arătat cât se poate de luminos că astă unitate este pe cale a se înfăptui spre binele țării întregi. Înfăptuirea acestei unități cere, însă, o muncă stăruitoare și o acțiune puternică din partea tuturor acelora care se gândesc serios la această unitate politică.

Această unitate politică a Românilor ardeleni o cere interesul țării, o cere, cum ar zice dl poet Goga, obrazul Ardealului așa de crunt palmuit de dânsul prin politica de învrăjire și de umilire a tot ce este românesc.

Ion Poiană.

DUPĂ ALEGERI

— Învățăminte dureroase. —

Peste alegerile din urmă, făcute sub comanda dlui Goga „poetul pătimirii noastre” nu trebuie să se treacă așa de repede și cu ușurătate.

Ele sunt pline de prea multe învățăminte dureroase, decât să le trecem așa de ușor în uitare.

Vom spicu deci ici-colo prin ele, ca să ne fie de învățătură.

La alegerile dlui Brătianu din 1922 dl Iuliu Maniu, când a aflat despre tâlhăriile cu furtul de voturi și alte nelegiuiri, prin cari liberalii s'au scos biruitori împotriva voinței poporului, a telegrafat M. Sale Regelui, numind acele alegeri: „o rușine națională și scandal european”.

Atunci guvernul Brătianu storsese numirea sa din partea Regelui în baza asigurării, că are să lucre împreună cu partidul național, condus de dl Maniu, amăsurat dorinței M. Sale, ceea ce însă curând s'a dovedit de o minciună și șarlatanie nerușinată liberală.

Nu numai că n'a lucrat cu el ci dimpotrivă mereu în contra lui și sprijinit prin tăcere și umilire numai de Averescu și ai săi (4-5) din casa deputaților, în vreme ce partidul național lupta vitejește în Corpurile legiuitoare (Cameră și Senat), ca să se croiască legi cât mai bune și acele să se aplice spre binele țării întregi.

De ce încredere se bucură liberalii se vede și de acolo, că ei au câștigat numai 16 locuri de deputați. Dl Ion Brătianu nici n'a putut ajunge deputat.

Când a venit dl Averescu în luna Martie și dânsul spunea că are cu sine Ardealul, după ce în „fripturistii” Gol-diș-Lupaș-Lapedatu — are partidul național din Ardeal, ce bravul nostru țăran ardelean prin alegerile abia terminate a dovedit strălucit, că e iarăș o minciună, rămânând ei credincioși acelor vechi și cinstiți conducători Maniu-Vaida și soții, cari în vremurile de

urgie sub străini s'au știut face una cu poporul, răbdând și bucurându-se împreună.

Pentruca fripturistii să câștige baremi ceva voturi românești în Ardeal, au făcut niște alegeri aspre cum rar s'a mai pomenit.

Ați văzut că automobilele statului, ale județelor și ale tuturor slujbașilor sbârâneau pline de Unguri și de Sași, ici-colo chiar Evrei, ca să cucerească satele noastre pentru guvernul Averescu, acățat de ei, ca să ne poată înfrânge pe noi Români, puși aici în Ardeal sub steagul curat românesc al partidului național?

Cine n'a văzut, ori n'a auzit măcar, cum nouă ni-se opea să eșim la safe și să vorbim în voie cu poporul nostru, ținându-se jandarmii după noi ca după o haită de lupi?

E mobilizată jandarmeria, armata, slujbașii din administrație dela pârgharul satului până sus la prefect și chiar miniștri și secretarii lor în slujba guvernului aliat cu Ungurii, Sașii, Evreii și — mai știu eu cine — ca noi să fim supravegheați și urmăriți ca cei din urmă făcători de rele, în vreme ce Ungurilor li-se îngăduie: drum slobod, adunări cu vorbiri înflăcărâte ca și în țara lor.

La votare — în cele mai multe locuri — satele lor au fost împinse înainte, pentru că erau ai guvernului român, iar ale noastre sate lăsate în coadă, ca să piardă mai multă vreme, să meargă noaptea îndărăpt acasă și toată ziua să vadă privirile mândre și obrasnice ale lor, căci noi suntem numai bleșii valahl ai partidului național român, pe care și ministrul unguresc de oarecând Hieronimi l'a fost declarat desființat, cum vreau să-l desființeze acum guvernele liberal și averescan cele românești.

Și să nu fi-se urce apoi sângele în cap?

„Crema Fantasia”

este neîntrecută, după a cărei întrebuințare pielea devine fină, catifelată, dispar toate necurățiile feței. Se poate comanda și prin poștă dela

Farmacia NEAGOS

Tg.-Mureș Telefon 130

Farmacia MERA

Depozit pentru
REGHIN și Jur la

Dar nu e destul atâta.

Unde cu înfricarea și opreliștea nu merge, se răpesc cărțile de alegător înainte de intrarea la votare, și asta numai satelor, știute dinainte, că nu-s cu guvernul, cum între altele s'a petrecut lucrul la Severin, și apoi agenții electorali ai guvernului intrau și votau ei cu ele.

Unul votase pentru 300, așa că în urmă el însuși s'a declarat desgustat de cum se poate bate joc de votul primit ca un drept sfânt pentru oricare aduce și el jertfe spre binele țării în care trăește.

Ori alta. La o secție din jud. Buzău judecătorul președinte de alegere doarme afară pe iarba verde în dosul salei lângă vasul golit de vin, alături de soful păcatelor, până când în launtrul salei plutonierul de jandarmi cu doi agenți ai stăpânirii înfundă cu zor în urnă voturile celor, cari numai treceau pe dinaintea lor, fără să-i întrebe decă au venit?!...

Apoi câtor sute li-s'a spus ori, că s'a mutat ziua alegerii, mai ales la senat și să stea acasă, ori că dl Vaida a dat o scrisoare, că au trecut și ai lui Maniu toți la Averescu, să voteze deci cu acesta, cu steaua; ori că cine votează contra lui Averescu este contra Regelui; și câte și mai câte, de-și stă mîntea în loc de atâta nebunie?

Să mai spunem de încuierea și de bătăile nu numai a țaranilor blânzi și buni, ci și mai ales a frunțașilor celor mai iubiți, cari o viață întreagă și-au jertfit-o numai pentru binele țării românești?...

Dar și-se strânge inima de durere și stă să-ți pică nasul de rușine, că te vezi azi, în România ta, prigonit și batjocorit de cei de un sânge cu tine, dară cari pentru un os de ros sunt gata a se întovărăși cu toți străinii de neamul nostru, cari în împărțirea noastră văd, bucurându-sr, întărirea lor.

Cu drept cuvânt scrie ziarul „Cuvântul” dela București, că „parlamentarismul, cum se face acum la noi, este negația (tăgăduirea) unității naționale”.

Ori nu se explica și la votarea din Reghin tot unguște și nemțește numai, cât, scârbiți au trebuit unii votanți, să ceară a se da explicația și în românește?

La atâta rușine duce țara lupta numai pentru interesul de partid, pentru îngrășarea „alor noștri”, uitând, că îndreptarea relelor din țară și stăpîirea corupției trebuie să fie prima și ultima grijă a conducătorilor, cum așa de sgduitor a declarat-o numai în zilele trecute mareșalul Pilsudski din Polonia, răsturnând prin revoluție fără sânge stăpînirea stricată din țara lui, ca să-și scape țara de ruină.

O telegrama a dlui Iuliu Maniu către organizația partidului național din județul Mureș.

Dl Dr. Iuliu Maniu, președintele partidului nostru, a trimis la 31 Maiu a. c., organizației județene a part. național, următoarea telegramă:

Vă felicit din toată inima la rezultatul alegerilor duse între împrejurări atât de grele și Vă mulțumesc, în numele conducerii de partid, pentru devotamentul patriotic manifestat și de astă dată cu atâta energie față de scopurile mărețe ale partidului nostru.

s. s. Iuliu Maniu.

Știri mărunte.

Pentru abonați.

Azi, mâine, se împlinește anul de când, cu mari jertfe, scoatem foaia „Sămănătorul”.

Am început să scoatem „Sămănătorul” sprijiniți pe un foarte modest capital strâns din contribuțiile benevole ale câtorva intelectuali din Reghin. La capitalul inițial s'au adăugat, mai târziu, vreo 250 abonamente plătite de unii abonați cari, se vede, au înțeles mai bine cu ce greutate imense este împreună azi tipărirea unei foi, care n'are la îndemână absolut nici un fond. Am mai avut apoi, mai rar, un oareșicare ajutor în banii încasați din publicațiile de licitație. Tiparul, așa de scump azi, ne-a înghițit, însă, aproape întreg capitalul.

Deaceea ne îndreptăm din nou cu toată încrederea către iubii noștri abonați, (considerăm drept abonați pe toți aceia cărora le trimitem regulat foaia dela apariției) și-i rugăm cu toată stăruința să binevoiască a ținea seamă de greutatea imense, ce trebuie să înfruntăm săptămână de săptămână ca să putem scoate foaia regulat, și apreciind munca și jertfa noastră îi rugăm să binevoiască a ne da o leacă de sprijin material, trimițându-ne cât mai grabnic costul abonamentului care pe întregul an (până la 1 Septembrie 1926) face 100 lei. E o sumă așa de bagatelă (mică), încât nu credem să fie unul dintre abonați care să n'o poată plăti fără a-i simți lipsa. Pentru fiecare în parte suma e foarte mică, dar adunate toate laolaltă pentru noi sunt un ajutor foarte mare. Dacă pentru munca noastră la această foaie nu cerem nici o răsplată materială, rugăm, în schimb, pe on. abonați să ne ajute la suportarea cheltuelilor de tipar, plătindu-și abonamentul.

Credm, că glasul nostru nu va răsună în pustiu și fiecare cititor al foii „Sămănătorul” se va năzui ca în scurt timp să plătească abonamentul pe anul întreg.

Redacția și Adm.

Dela desp. Reghin al „Astrel”. Comitetul desp. Reghin al „Astrel” ne roagă să facem cunoscut, că pe ziua de Joi 24 Iunie c., ora 12 jum., este convocată la Reghin adunarea generală ordinară a despărțământului în sala dela Primăria orașului.

Intelectuali și popor din Reghin și jur sunt rugați, cu multă stăruință, să la parte la această adunare în număr cât se poate de mare. Trebuie să arătăm un interes mai viu față de „Astra” și adunările ei, decât în anii trecuți.

Ordinea de zi vom da-o în numărul viitor.

Moartea scriitorului Leon Donici. La Paris a încetat din viață, în cea mai neagră mizerie scriitorul basarabean Leon Donici.

No. 3277 exec. 1925.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică în senzul legii art. LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare: 2 cai, care în urma decizului No. 13244 din anul 1925 al Judecătoriei de ocol din Reghin s'au executat în 17 Martie 1926 în favorul executorului Teiu Ioan a Sandului repr. prin adv. Dr. A. Ceușianu împotriva executorului locuitor din comuna Glăjăria pentru încassarea capitalului de 2300 Lei și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 8000 Lei, se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efeptuirea acestei licitațiuni, în baza descisului No. G. 3277—926 al judecătoriei de ocol din Reghin se fixează termenul pe 25 Iunie anul 1926 la orele 6 p. m. în comuna Glăjăria și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceia, că lucrurile sus amintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului LX din 1881 § 102.

Dat în Reghin, la 1 Iunie 1926.

Ghelan, portărel.

No. G. 3278 exec. 1926.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică în senzul legii art. LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare: casă de lemne, care în urma decizului No. 13861 din anul 1925 al judecătoriei de ocol Reghin s'au executat în 17 Martie 1926 în favorul executorului Gliga Ioan a Filon repr. prin avocat Dr. Alexandru Ceușianu împotriva executorului locuitor din comuna Glăjăria pentru încassarea capitalului de 21500 Lei și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 40000 Lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efeptuirea acestei licitațiuni, în baza decizului No. G. 3278—1926 al judecătoriei de ocol din Reghin se fixează termenul pe 25 Iunie anul 1926 la orele 5 p. m. în comuna Glăjăria și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceia, că lucrurile susamintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului LX din 1881 § 102.

Dat în Reghin la 1 Iunie 1926.

Ghelan, portărel.

No. 2005 exec. 1925.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică în senzul legii articolul LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare: mobile de casă care în urma decizului No. 3136 din anul 1924 al judecătoriei de ocol din Reghin s'au executat în 2 Oct. 1925 în favorul executorului Casa de Schimb reprezentat prin avocat Dr. Martin Tischler împotriva executorului locuitor din comuna Reghin pentru încassarea capitalului de 3984 lei 20 b. și acces. prin exec. de acoperire și cari s'au prețuit în 101.000 lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efeptuirea acestei licitațiuni, în baza descisului No. G. 11234—925 al judecătoriei de ocol din Reghin se fixează termenul pe 30 Iunie anul 1926 la orele 9 a. m. în comuna Reghin și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceia, că lucrurile sus amintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului LX din 1881 § 102.

Dat în Reghin la 30 Maiu 1926.

Ghelan, portărel.

No. 2580 exec. 1926.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică în senzul legii articolul LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare: vacă roșie care în urma decizului No. 2302 din anul 1923 al judecătoriei de ocol din Reghin s'au executat în 30 Oct. 1923 în favorul executorului Prima fabrică de brânză repr. prin avocat Dr. Iuliu Vekony împotriva executorului locuitor din comuna Sălard pentru încassarea capitalului de 2007 lei 60 bani și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 7000 lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efeptuirea acestei licitațiuni, în baza decizului No. G. 12129—925 al judecătoriei de ocol din Reghin se fixează termenul pe 18 Iunie 1926 la orele 10 a. m. în comuna Sălard și toți cari au vote de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceia, că lucrurile sus amintite vor fi vândute în senzul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul articolului LX din 1881 § 102.

Dat în Reghin la 20 Maiu 1926.

Ghelan, portărel.

SIRPINOLUL SIRPINOLUL SIRPINOLUL

este cel mai bun medicament în contra boalelor de plămâni, așa ca tusa, tusa convulsivă (măgărească), asthmă și pentru tuberculozi. — Se află la

Farmacia V. MERA
REGHINULSĂSESC

Ori ce mâncărime de piele, râie etc. dispare în decurs de 3 zile întrebuițând alifia

„SCABIOSAN“

preparatul farmacistului

Neagoș Tg. Mureș

Să poate comanda direct sau la farmacia

Mera Reghin

Cereti

VINUL de CHINA FERUGIOSO
Cel mai bun leac pentru cei slăbiți și fără poftă de mâncare
Preparatul farmacistului NEAGOS Tg. Mureș.

Se poate comanda direct. Depozitul la Farmacia V. MERA

Cărți de lucru

pentru lucrătorii calificați și muncitorii din fabrici — cu extrasul din legea referitoare la Industrii și meseri, se găsesc de vânzare la

Libr. Nouă Reghin